

MAGYARÁG

1939. MARC. 24

VIII. No. 84

2 lei

Tulajdonos: „Frída” S. A. bejegy. la Trib.
Bihar Fsoc. 1798—1938

Felolós kiadó:
Guv. PÁSZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felolós szerkesztő:
Dr Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4

Hivatalos jelentés néhány korosztály koncentrálásáról

(București.) A bucurești rádió, valamint a sajtó és propagandaügyi államtitkárság hivatalos jelentése:

Kedd délután Őfelsége elnöklete alatt koronatanács volt a királyi palotában. -- A koronatanács után az alábbi hivatalos kommunikét adta ki a miniszterelnökség:

Néhány korosztályt a tényleges haderő kiegészítése céljából koncentráltak. -- Miután köztudomásulag Románia békepolitikát folytat, a csapattestek jóval a határ mögött állomásoznak, ahol kiképzésben részesülnek. Mihelyt egyes szomszéd államokban visszavonják a katonai természetű intézkedéseket és az állam biztonságának kérdése nem lesz többé vitás, Románia nem fog késlekedni a behívottak hazabocsájtásával. Katonai mozdulatok nem történtek és a csapatok csak kiképzésben részesülnek.

Németország bekebelezi a Memel-vidéket

A Litván kormány elfogadta Ribbentrop ultimátumát

Kaunas, márc. 22. A Német Távirati Iroda jelentése szerint a litván kormány tagjai minisztertanácsot tartottak, amelyen hozzájárultak a Memel vidéknek Németországhoz való csatolásához. A litván kormány az erre vonatkozó javaslatait a képviselőház elé terjesztte. A kiadott hivatalos jelentés szerint a litván külügyminiszter erről a kérdéssel Berlinben tárgyalt Ribbentrop német külügyminiszterrel. A litván külügyminiszter márc. 21-én tért vissza Kaunasba. Beszámolója szerint a litván kormányra való tekintettel a német kormány javaslatot tett a Memel vidék Németországhoz való visszacsatolására. A német külügyminiszter kifejtette a litván külügyminiszter előtt, hogy amennyiben ebben a kérdésben békés megegyezésre jut Németország és Litvánia, úgy Németország messzemenőleg védi meg Litvánia érdekeit és szabad kikötőt ad. A kérdésnek ilyen formában való szabályozása nemcsak a Memel vidék lakosaira járna haszonnal, de ennek révén Litvánia gazdasági kapcsolatai is megerősödnek. A Memel vidék fenti módon javasolt visszacsatolását a német külügyminiszter szerint, sürgősen végre kell hajtani, mert a német lakosság kifejezte ebbeli óhaját.

A litván minisztertanács ülése este hét órától éjjel két óráig tartott s a minisztertanács olyan határozatot hozott, hogy a német külügyminiszterium javaslatát elfogadja. A minisztertanács határozatát a parlament elé terjesztik megerősítés végett. A várható hozzájárulás alapján a Memel vidéket rövidesen német katonaság szállja eg.

A fasiszta nagytanács kitart a Róma-Berlin tengely mellett

(Róma.) A fasiszta nagytanács kedden este ülést tartott Mussolini olasz miniszterelnök elnöklete alatt. A Duce részletesen beszámolt a jelenlegi külpolitikai helyzetről. — A nagytanács a következő határozatot hozta:

— Tekintettel arra a veszélyre, hogy a tekintélyállamokkal szemben a demokráta államok

a bolsevizmussal szövetkeztek nyilván nem a béke megóvása céljából, az olasz kormány újból leszögezi, hogy a jelen pillanatban hűen kitart a róma-berlini tengely mellett.

A pozsonyi németek a Németországhoz való csatlakozást követelik

Pozsonyból jelenti az United Press: Karmazsin államtit-

kár lakása előtt tegnap nagy tömeg gyűlt össze, amely kórusban kiáltotta:

Vissza akarunk menni a Birodalomba.

A demonstráció a Németországhoz való csatlakozás jegyében folyt le. Karmazsin megjelent lakásának a balkonján, rövid beszédet tartott, a

melyben kijelentette:

„Mi tudjuk, hogy boldog sors vár ránk, mert minden, ahol németek élnek, az Hitler Adolf birodalma”.

Külföldi lap tudósítók Bukaresben

Bucuresti, márc. 22. Tegnap és ma rengeteg külföldi újságíró érkezett Bucarestbe. — A nagy külföldi sajtóirodák prágai és budapesti levelezői Bukarestbe tették át székhelyüket. Az „Associated Press” egyik leghíresebb tudósítója Parker is Bukarestben tartózkodik.

Felbontották a német-angol ipari egyezményt

London, márc. 22. Az Evening Standard jelenti, hogy a múlt héten aláírt német-angol ipari egyezmény megszűnt létezni.

(Folyt. az 5-ik oldalon)

MA: busvételi ajándékokakciónk 10. száma

BORRAL ÖNTÖZÖTT UTAK ARGENTINÁBAN

Hetvenmillió liter bort öntötték ki, nehogy csökkenjen az ára. Részeg koldusok, iskolás gyerekek és háziállatok az „Isten szőlőjében“

Buenos Aires, márc. 22. Világ gazdasági válság közepette élünk és messze vagyunk attól hogy tejjel és mézzel folyó Kánaánban érezzük magunkat. Mégis: vannak országok, ahol a tejet és mézet, más értékes és hasznos nyersanyagokkal együtt méltatlan célokra használják. Ki hinné például, hogy van egy ország, ahol az utak porát borral kötik meg, hol a csatornában bor folyik és ahol a mezőket borral öntözik.

Hihetetlen, de így van.

Éppugy, ahogy Északamerikában buzával fútenek, ha az aratás túl bőséges, ahogy Braziliában a „fölsleges“ kávé a tengerbe öntik, ugyanugy Argentínában kicsorgatják a felesleges bort, nehogy a nemes ital ára „katasztrófálisan“ alacsony legyen.

Argentína két északi tartománya, Mendoza és San Juan, az „Isten szőlője“ melléknevet viseli. Amerre csak az emberi lát, mindenütt végtelen szőlőtőkerengeteg zöldül és csak az érett fürtök piros és sárga színe élénkíti a tájat. A szőlősgazdák hatalmas erőfeszítéseket tettek azért, hogy a bor minőségét megjavítsák. — És most, miután a mendozai bor minősége közismertté vált és a szőlőtőkék gazdag fürtöket termesztenek elvesztette a bor értékét.

Az egyszerű mendozai bortermelők keveset értenek a világgazdasági problémákhoz és nem tudják felfogni, hogy most szüret előtt miért vannak még teli a pincéik borral és miért nincs pénzük arra sem, hogy új hordókat vegyenek, sőt, hogy a tavalyi boradót kifizethessék. Mit tehetnek egyebet: kinyitják a csapokat, beverik a hordók fenekét és kicsorgatják a bort — ahova éppen folyik.

Nem saját jószántukból pocskolják a bort Mendoza vincerjei. A borpusztítás hivatalos ellenőrzés alatt történik. Sőt: hivatalos parancsra. — A bortermelés kormánybiztossága minden pincében összeírja a raktáron levő mennyiséget, az adóhivatal megbízottja az adóhátralékokat ellenőrzi és ennek alapján határozzák meg a kiöntendő bor mennyiségét. Az előre kitűzött időben megjelennek a hatóságok emberei és a borcsorgatás szertartása megkezdődik.

Mendozában a borfelesleg 738 bodegát, vagyis 66.797.065 litert tett ki. Ezt a közel 70 millió liternyi folyadékot alig három hét alatt csorgatták el. Előbb a csatornákat töltötték meg vele, azután az utakat öntötték. De még az argenti-

nai utak pora sem tudta felszívni a rengeteg bort. Így azután a rétekre, mezőkre került a sor, oda öntötték ki az értékes italt.

Az emberek ezrei bámulták, hogy mi történik a borral? — Először csak bámultak, azután korszékért, kannákért rohantak és megpróbálták menteni a menthetőt. A koldusok, a szegényebb emberek napokig berugott állapotban ténferegtek Mendoza vidékén. Gyerekek lerészegedtek az ingyen italtól és így mentek az iskolákba, amelyeket a lehetetlen állapotok miatt kénytelenek voltak bezárni. Szarvasmarhák és lo-

vak bort ittak és miután hamarosan belepusztultak a szokatlan italba, a lakosság lázongani kezdett és dühös, tiltakozó iratokat menesztett Buenos Airesbe. A kutak vize élvezhetetlenné vált és a főváros állami vegyészeti intézete megállapította, hogy a kutmérgezés oka a 70 millió liter kiöntött bor.

A borpusztítás után néhány napra emberemlékezet óta nem tapasztalt vihar vonult végig Mendoza felett. Szél cibálta, jégeső pusztította a tőkéket és rövid pár órán belül a zöld rengeteg helyén pusztaság meredezett. A mendozai „Isten szőlője“ helyén a legsilalmasabb pusztulás képe fogadja az embert.

És most a mendozaiaknak nincs se boruk, se vizük, se pénzük, se élelmük. A természet megbosszulta magát azokon, akik rendjébe avatkoztak

A „Daily Telegraph“ érdekes leleplezése a Hitler ellen készült összeesküvésről

Az osztrák náci-pártban szőtték a komplotot

A sajtótudósítók előtt gondosan lezárt Németországban számtalan tragédia játszódik le. Az elnyomott nép elégedetlensége és kétségbeesése minduntalan ijesztő eseményekben robban ki. Kivégzések, lefejezések, napirenden vannak. De az összeesküvések és vérengzések még egyszer sem öltöttek olyan méreteket, mint most Ausztriában,

mikor tudvalevőleg Hitler ellen merényletet terveztek.

Az összeesküvésről a Daily Herald tudósítója az alábbi tudósításban számol be, de kiemeli, hogy

Hitler ellen hasonló nagyszabású merényletet még nem terveztek az 1934-es vérfürdő óta.

Hét magasrangú náci tisztviselő...

Hét igen magasrangú náci tisztviselő vett részt a komplotban, mondja a Daily Herald jelentése, közöttük Globocnik, Bécs Gauleiter-je. Ezeket a tisztviselőket „elmozdították“ állásaikból és koncentrációs táborba zárták őket. — De a magasrangúakat követte oda vagy 60—80 kis tisztviselő is.

Klausner altábornagy, aki Schuschnigg idejében az illegális náci párt vezetője volt és a kikiáltott Hitler Karintia nácivezéreként nevezett ki, szintén részt vett az összeesküvésben. Klausner öngyilkos lett. Hitler megjelent a temetésén, — mert azt remélte, hogy személyes megjelenése folytán nem

sejtik meg az igazságot Ausztriában.

Az összeesküvés magában a náci pártban keletkezett. Az osztrák náci megbántottak a Reich-beli testvéreik részéről jövő állandó háttérbeszorításért.

A komplot kiterjedt a rendőr- és a hadseregbeli tisztokra is, akik szimpatizáltak az összeesküvés gondolatával.

Az osztrák S. A. kebelén belül terrorista csoportokat szerveztek. Illegális újságokat is terjesztettek. Österreichischer Beobachter címmel, amelyben Ausztria függetlenségét követelték.

Az összeesküvők puccsot terveztek Bécsben és ezzel egyidejűleg Vorarlbergben is.

Ezenkívül összeköttetésbe léptek az olaszországi Dél-Itáliában fennálló illegális náciszervezetekkel, amelyek még mindig léteznek, bár Hitler a Berlin-Róma tengely megerősítése óta elvetette őket.

Az olaszok leplezték le az összeesküvést.

Ez volt a komplot nagy hibája. Az olasz rendőrség felfedezte a határon túlról jövő náci-propagandát. Az olasz kormány felháborodottan érdeklődött az iránt, hogy miféle eljárás ez egy szövetséges részéről.

A német kormány meglepetten kutatni kezdett, miközben olyan nyomokra talált, amelyek a legmagasabb pártkörökig értek.

Hirtelen megbízható seregeket küldtek Ausztriába. Hitler kettős akciót rendelt el: tisztó

gatást a pártban és a hadseregben és engedményeket az osztrák nép számára.

A fisztogatás megtörtént. Az engedményeket Buerckel, Ausztria nácivezére, utolsó beszédében megígérte, de ezen a téren még nem sok történt. A legtöbb osztrák városban nagy az élelmiszerhiány és alig mulik el nap, hogy zavarás ne lenne élelmiszervásárlásoknál. A jelentések szerint Bécs forr a nyugtalanságtól és az elégedetlenségtől. — A Gestapo jobban örökdi, mint valaha és kitörés alig várható, de az elégedetlenség nem csökken.

A tények azt mutatják, hogy miután kivették az osztrákok kezéből a hatalmat, amivel jevitani akartak a helyzeten, még nagyobb zavart okoztak. A Harmadik Birodalom számára ma már nem jelent dicshírt, sem előnyt, hanem nehéz problémát és hátrányokat.

24 óra alatt

KÖTÜNK
KÖNYVEI

Pásztor Ede cég
könyvkötészetében

Megrázó jelenetek Máramarosszigeten a menekültek között

(Máramarossziget.) Hideg, tavasz elei nap, esővel, széllel, néha csekély napsugárral. Nagyon szomorú, halk fényű, északi sarki napsugárral.

A CFR autobus a város közepén áll meg. A máskor mély csendbe burkolt város most lázas, állandó mozgásban van.

Az uccák közepén a közeli falvak lakói beszélgetnek a városka lakóival. — A házak előtt idegenek — egyesek civilben, mások egyenruhában, — állanak és bizonytalan tekintettel néznek előre. Nem tudják, hogy mihez kezdenek.

A házak falainál óriási tömegű csomag gyűlt össze. A falusi lakosok — asszonyok, gyermekek hordták össze. — A csomagok körül a cseh menekültek járnak, hátukon a kis hátizsákkal, amibe becsomagolták mindazt, amit az utolsó percben az otthon elhagyásának pillanatában össze tudtak szedni.

A múlt éjszaka után, amikor a város lakossága izzó vendégszeretetéről tett bizonyosságot, és a menekültek rendelkezésére bocsátott mindent, a mire csak szükségük volt, — hogy egy pillanatra elfelejtsék szenvedéseiket, elindulnak a kaszánya felé, ahol majd utba igazítják őket.

Itt egy kis pupos gyermeket visz a karjaiban egy cseh csendőr egyenruhát viselő altiszt. Ott egy kis gyermeket visz a karjaiban egy asszony, aki a kezével egy kocsit tol, a melyből egy kis gyermek sírása hallatszik. Arrébb egy gyermekocsi tele különböző csomagokkal. Csak a csomagok alól kandikál ki néhány gyermek.

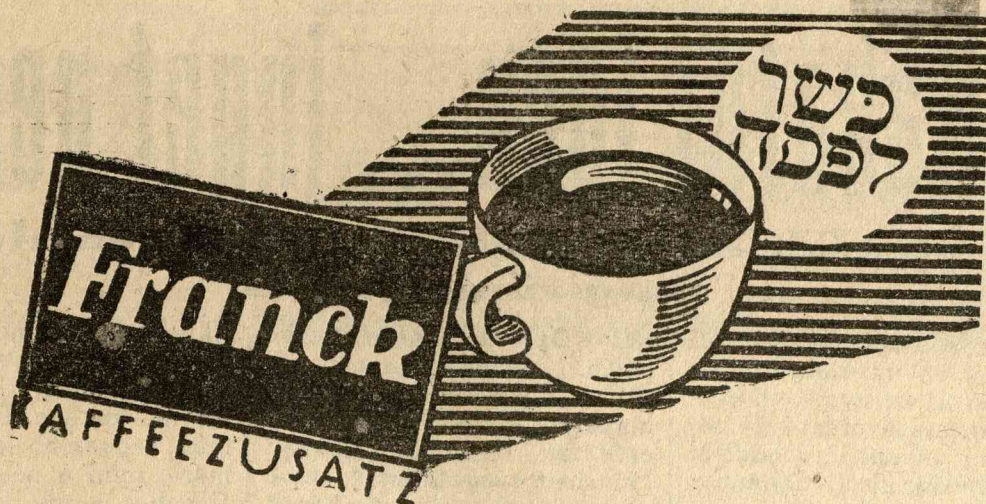
Mindenfelé csoportok, kezükben mindazzal, amit össze tudtak gyűjteni egy élet menekítésének pillanatában. Elborult arcok, révedező hamuszínű tekintetek.

A menekültek lábai előtt szaladgálnak hűséges kutyáik, fülüket, farkukat eleresztve, bizonytalanul mozognak az új területen, letörve gazdáik fájdalomtól.

Egy csoport közepén egy öreg ember halad poros redingótban. Utána egy öreg asszony, fejét mélyen a vállai közé huzza, a karjában egy lepedőbe varrt csomagot visz. A hóna alatt egy kis aranyrámás képet visz. A fénykép sáros és el is van törve. Katonaruhás fiatalember van rajta.

Déli fél tizenkét óra van. A város csendjét néhány ágyulövés veri fel. Tul a Tiszán a fegyverek dörgése jelzi a csapatok előrehaladását. A főmeg zaja elcsendesedik. A csehek tehetetlenül szorítják össze kezeiket. A nők sírni kezdenek, a gyermekek abbahagyják a szípotgást.

Azán a főmeg morajlása

Hármas gyilkosságot követett el egy gazdálkodó

Az egyik áldozat konyhájában hagyta a fejszét

Temesvár, márc. 22. Bukor György, a román határ mentén fekvő jugoszláviai Hetin községben lakó gazdálkodó feljelentést tett a csendőrségen, hogy távollétében ismeretlen tettesek megölték 27 éves feleségét, annak 55 éves anyját és 82 éves nagymamáját. Mindhárom asszonyt fejszecsapásokkal gyilkolták meg és a 82 éves asszony koponyájában benne is hagyták a fejszét, amivel végeztek vele. Bukor György szegény ember, tehát rablógyilkosságról nem lehet szó. Bukor elmondta, hogy a gyilkossággal Stojkov nagykincai cigányt gyanúsítja, — mert azzal egy tehén eladása miatt néhány nap előtt szóváltása volt és akkor a cigány megfenyegette. A nagybecskereki ügyész és vizsgálóbíró a helyszínen kezdte meg a vizsgálatot és akkor súlyos gyanúok merültek fel Bukor György, az öccse és unokaöccse ellen, akiket őrizetbe vettek. Megállapították, hogy

a fejsze, amellyel az asszonyokat megölték, Bukor György tulajdona és azt olyan helyen tartották, ahol csak a házbeli emberek találhatták meg. A csendőrség letartóztatta Stojkov cigányt és három társát és most

tovább folyik a nyomozás annak a megállapítására, hogy kik a tettesek. A fejsze véres nyelén ujjlenyomatokat találtak és remélik, hogy ezek segítségével a gyilkosok hamarosan kézrekerülnek.

Lemondott a temesvári prefektus

Temesvár, márc. 22. Praporgescu ezredes, akit a múlt év folyamán delegáltak Temes-torontál megye élére, visszalépett ettől a hivatalától és újból átvette az ötödik vadászezred parancsnokságát. Valószínű, hogy prefektusi megbízása csak szünetel és erre az időre másik ezredes kerül a prefektusi székbe. Addig is Manta Pavel dr. központi főszolgabíró intézi a prefektúra vezetését. Praporgescu Gheorghe ezredes-prefektus tegnap

fogadta a vármegyei tisztviselőket, akiknek nevében Murgu Traian dr. bucsuztatta a távozó prefektust, aki meleg szavakban mondott köszönetet.

Szövet maradványok

öltöny, kabát, kosztüm méretben is. Vászón, damaszt, zefir és női nyári kelmék, nagyon olcsó árban kaphatók

STEINER maradványnál

Calea Victoriei 3. Az udvarban.

visszakapja előbbi ritmusát.

A városháza mellett a menekültek nagyobb csoportja a csomagokon helyezkedik el. Köztük egy fiatal asszony, — mellette egy 7—8 éves gyermek. A kislány könnyezik és a körülállók közül többen vigasztalni próbálják.

A sarkon kisebb csoport, egyenruhás katona tűnik fel. Cseh tisztok.

A kislány kiragadja magát az édesanyja karjaiból és hangoosan kiált fel:

— Papa. Papa. És a tiszt karjaiba veti magát.

A kis gyermek könnyekben tör ki. Csak egy szót ismételi mindig: papa, papa...

A zaj lassan elcsendesedik. Az utolsó csoport is elindul a kaszánya felé. A kaszányokban ismét szétosztrják őket. Különválasztják a férfiakat és nőket, és külön csoportokban indítják utnak őket.

Csoportosulási tilalom Máramarosszigeten.

Máramarossziget, márc. 21. A kárpátaljai magyar hatóságok átiratot intéztek Máramarosmegye prefektusához, arra kérték, hogy a határszélen élő ruszin lakosság, mint a multiban, ezután is átmenhessen Máramarosszigetre élelmiszert vásárolni. Az átiratban azt is kérték, hogy a ruszinok román földre eső földjeiket ezután is megművelhessék.

A kérést a máramarosmegyei prefektus továbbította Bukarestbe, minthogy azonban ezideig válasz nem érkezett, a határ továbbra is zárva marad.

Mesésen Traian, Máramaros sziget rendőrfőnöke a városban uralkodó közhangulatra való tekintettel, általános gyűlekezési tilalmat adott ki. Máramarossziget utcáin egyszerre két embernél több nem csoportosulhat.

Vasárnap délelőtt harmincöt teherkocsiból összeállított menekült vonat érkezett a szamosújvári állomásra. Utasai túlnyomó részben cseh nemzetiségű csendőrök és pénzügyőrök. Az állomáson a menekülteket meleg étellel látták el. A menekültek elmondották, hogy a polgári lakosságtól való félelmükben hagyták el Kárpátalja területét. A vonaton francianyelvű felírás volt: Éljen II. Károly király! „Testvériséget testvériségért!”

A kolozsvári állomásra a déli órákban a menekültvonat érkezett, amely szintén a Kárpátaljáról távozó cseh nemzetiségű csendőröket, katonákat és köztisztviselőket szállított. A menekülteket megfürdették, fertőtlenítették, majd Bor-nemişa Sebastian dr feleségének és Dordea kerületi országor parancsnoknőnek vezetésével a vöröskeresztes szolgálat nővérei meleg ételeket és cigarettát osztottak szét.

Kabátot igen... inget nem

Chamberlain mindent előrelátott -- Csehszlovákia megszüntetését is

Egy angol lapban cikk jelent meg Chamberlain miniszterelnökről, amelynek most a film gyorsaságával lepergő események adnak rendkívül nagy értéket, mert Chamberlaint egészen új színben mutatják be. A cikkíró, aki nagyszerűen ismeri az angol politikai viszonyokat, megcáfolja azt a legendát, hogy Chamberlain Münchenbe azért ment, hogy Canossát járjon. Ellenkezőleg, Chamberlain, mindent, ami bekövetkezett, előre látott és müncheni utazása is csak egyik szakasza volt annak az előrelátó politikának, amelyet az angol miniszterelnök folytat.

A cikkíró idézi Chamberlainnek nemrégiben az angol alsóházban elhangzott harcias kijelentését:

— És, ha az egész világ három oldalán újból fegyverbe áll, mi letaperjük. Csak könnyelműség, felelőtlenség és tudatlanság ajánlhatja ma más politikát, mint azt, amelyet magunkévá tettünk: a béke politikáját az erőn keresztül.

Vajjon, aki ezeket mondta, még mindig az a bizonyos öreg ur a legendás esernyővel? Anglia ellenségei, akik azt hitték, hogy a kabát után Chamberlain odaadja inget is, megcsalva érzik magukat. Anglia barátai pislognak, mit akkor szoktak tenni, ha a világhosszág egészen váratlanul keresztül tör a felhőkön. Tulajdonképpen mi is történt.

Ha csak Chamberlain szíve Chamberlain azért hitt — mert akart hinni...

— Chamberlain — mondta az illető — akkoriban egyszerűen hitt Lindbergh meséjének, hogy a német légi flotta erősebb, mint a többi országok légi flottája együttvéve és hogy az orosz légi flotta semmit sem ér

— De miért hitte ezt Chamberlain? — kérdeztem én.

— Egyszerűen azért — felelte informátorom, — mert el akarta hinni.

— Vajjon Chamberlain — ahogyan a Times sejtetni engedte — Hitler igényeit Ausztriára és a szudétavidékre igazságosnak tartotta vagy sem, mellékes. A döntő az, hogy Chamberlain szilárdan el volt tökévelve, ezeket az igényeket kielégíteni és azt művészi módon véghez is vitte. — Az alsóházban Schuschnigg látogatását Berchtesgadenben és Hitler ultimátumát úgy tünteti fel, mint két szuverén kormány békés megegyezését. Runciman lordra azt a feladatot bízta, hogy Csehszlovákia sirásója legyen. Chamberlain már 1938 május havában amerikai újságírók kijelentette, hogy Cseh-

szlovákia felosztása elkerülhetetlen. Angliában, a nép között és a parlamentben tömeg hisztériát idézett fel, amely előtt az első pillanatokban München megváltásnak tűnt. „Hitt” Lindbergh meséjének és azt terjesztette, mert a Csehszlovákia felosztási tervében nem akarta magát az oroszok által zavarlatni. Jobban tudta, mint bárki más, hogy sohasem került volna sor Münchenre, ha az elmúlt nyáron közösen megszüntették volna a nagyhatalmak ellenállását. — De ezt Chamberlain nem akarta.

Hitler és Chamberlain éve.

Az 1938 évet szívesen mondják Hitler évének. De ugyanilyen mértékben volt Chamberlain éve is. A brit miniszterelnök az 1938. évet azzal a szilárd eltökéléssel kezdte meg, hogy nem fog háborút kezdeni, ezért kész áldozatokat hozni és az így nyert időt a fegyveripar kiépítésére fordítani és ha mégis háború törne ki, azt kelet felé vezetni.

Akkoriban azt mondták, hogy kívánja a német-orosz háborút. Semmilyen háborút sem kívánt, de a német-orosz háború kedvezőbb lett volna számára, mint a német-angol. — Ugyanez a miniszterelnök az 1939. évet azzal az elhatározással kezdte, hogy több áldozatot nem hoz, Kelet-Európával újból kezességet vállal. Más szavakkal: a már imponáló, de még be nem fejezett saját hadfelszerelését a barátok felszerelésével kiegészíteni és minden további világpolitikai erőltetődésnek gátat vetni. Oroszországot távol kellett tartani mindaddig, míg Chamberlain a német kívánságokat ki akarta elégíteni. — Most Oroszországot ismét előtérbe állítja, mert több német kívánságot nem óhajt már teljesíteni. És a brit politika hatatlan ügyességét mutatja, hogy London így tudta kezelni az orosz óriást.

Ha így tekintjük a dolgokat, belátjuk, hogy nem szabad Chamberlain megtéréséről beszélni. Előre átgondolt, hosszú

távra tervezett fordulatokról van szó. És a politika nemcsak azt a célt követi, időt nyerni a fegyverkezéshez, hanem azt is, hogy a brit nemzetnek makulátlan lelkiismeretet szerezzen, ami egy győzelmes háború legfontosabb előfeltétele. Egyelőre még nem tudni, vajjon Chamberlain tudta-e, hogy Ausztria és a szudétánemet vidéknek Németországhoz való csatolása milliók és milliók önrendelkezési jogának megsemmisítését jelentette, az azonban bizonyos, hogy tudta, nem szabad a németeknek azt az előnyt meghagyni, amit a nyugati hatalmak rövid látó osztrákellenes propagandája a háboruban Németország számára biztosított.

Az angolok éppen úgy, mint a magyarok lovasnemzet. Ismerik a régi szabályt: ha a lovak kiszabadulnak a hámból és előttük szabad az út, jobbat nem tehetsz, minthogy addig engedged futni őket, míg kifáradnak. Ezt a receptet alkalmazta Chamberlain Hitlerre és Mussolinire. Abesszinia és Spanyolország Olaszország tartalékjait teljesen kimerítették, Ausztria és a szudétavidék megemészthetetlen többként fekszenek a harmadik birodalom gyomrában. Az étvágy evés közben szokott megjönni, de sokszor az étel megromlítja a gyomor felvevőképességét.

Kéleltidő tombolt a Fekete-tengeren

Constanța, márc. 22. Tegnap a Fekete-tengeren és a Földközi tengeren nagy vihar dühöngött. A constantai kikötőbe nagyrészt sérülten futottak be

a tengeren kintrekedt hajók. Az angol zászló alatt közlekedő „Orlow” nevű személyszállító hajót a vihar súlyosan megrongálta, olyan erővel zuz-

va össze egy belső hajóhidat, hogy a hajó bordái betörték és a víz behatolt a hajó belsejébe

Fejszével verte agyon édesapját egy 18 éves leány

Ploesti, márc. 22. Borzalmas apagyilkosság volt a Ploesti közelében levő Baicovi községben. Ileana Zaharia 18 éves leány, eddig ismeretlen okból, több rejszecsapással megölte 58 éves édesapját, Costica Za-

hariát. A leány a gyilkosság elkövetése után eltűnt és a csendőrök a falu határában elfogták. A rendőrorvosi vizsgálat szerint a leány már az első fejszecsapással megölte az édesapját azután azonban még

többször rásujtott. Az elvetemült leányt a község lakossága meg akarta lincselni és a csendőrség a tömeg haragjától csak a legnagyobb erőfeszítésekkel tudta megmenteni.

Mi lesz belőle, ha telnő

Az egyik londoni rendőrbíró előtt panaszként megjelent egy 30 éves asszony, aki feljelentette hatéves gyermekét. Az asszony három év előtt elvált férjétől és azóta a gyermek egyedül él. Mint feljelentésében elmondta, ha nem teljesítette a gyermek minden kívánságát és nem adott neki zsebpénzt, amennyit követelt tőle: a szép reményekre jogosító cseméje a legborzasztóbb rágalmakat mesélte róla a szomszédoknak. — A bíróság előtt az anya a leánya szigorú megbüntetését követelte. A rendőrbíró természetesen elutasította a panaszt és elmagya-

rázta, hogy a gyermek helyes irányba való nevelése az anya kötelessége.

Súlyos autószerencsétlenség

Kolozsvár, márc. 22. Tegnap este 11 óra tájban súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt a Regele Carol II.-út végén levő szamosfalvi vámnál. A 944-es rendszámu kolozsvári magánautó, amely nagy sebességgel

Szamosfalva irányába igyekezett, összeütközött a 435-ös kolozsvári autótárxival. Az összeütközés következtében mindkét gépkocsi utasai súlyos sérüléseket szenvedtek.

Prágában a hivatalos nyelv a cseh és a német

Prága, márc. 22. Klapka prágai polgármester körlevelet intézett a hatóságokhoz, amelyben közölte, hogy az új dekrétum megjelenéséig úgy a német, mint a cseh nyelv hivatalos nyelv lesz.

Berlin, márc. 22. Hitler kancellár a nemzeti szocialista párt aranyérmével tüntette ki Braunschitz és Keitel táborno-

kokat, a bohémiai és moraviai katonai műveletek vezetése miatt.

A berlini sajtó éles támadásokat intéz a demokrata államok és főként Anglia ellen. A lapok első oldalát ezek a támadások töltik meg, Hitler berlini bevonulásáról alig néhány sor jelent meg.

Tilos a zsidó vagyontokat megvenni Morvaországban

Prága, márc. 22. Morvaország protektorátusának főnöke rendeletet adott ki, amely tiltja a gazdasági életben az indokolatlan intervenciókat.

Tilos a zsidó vagyontok és üzletek élére komisszárokat kinevezni, valamint a zsidó vagyontok megvásárlása, bérbeadása, vagy elajándékozása.

Weygand tábornokot nagykövetté nevezik ki egy délkelet-európai államba

Bucuresti, márc. 22. A Tempo jelenti Párisból:

Jólétesült francia körök Weygand tábornok közeli délkelet-európai utazásáról beszélnek. A francia hadsereg volt vezetőjének igen fontos missziója lenne. Weygand tábor-

nok jelenleg Párisban tartózkodik és több tanácskozást folytatott. Valószínű, hogy Weygand tábornok diplomáciai szolgálatba lép és egy nagykövetség vezetését veszi át.

Halifax az összes keresztény egyházak vezetőit nyilatkozatra szólítja fel

(London.) Halifax angol külügyminiszter felsőházi beszédének lényegét már közöltük. A beszéd befejező része távirati tudósítások alapján a következő volt:

„Ha a történelem utmutatásait vesszük figyelembe, a német nép sajnálni fogja azt az akciót, amelyet most az ő nevében Csehszlovákia ellen elkövettek. Husz évvel ezelőtt a csehszlovák nép szabadságát a világ legtöbb nemzetének segítségével vívta ki. Most a csehszlovákokat újból rabszolgaságba vetették. Hosszu történelme folyamán nem az első eset, amikor ez a szorgalmas büszke nép elvesztette függetlenségét. Nem vesztette el azonban soha ennek a függetlenségnek az alapját: a szabadságszeretétét.

Eppen úgy, mint az utolsó világháború után a világ látta felemelkedni a csehszlovák népet, ugyanolyan rokonszenvvel kíséri mostani törekvéseit, hogy megőrizze érintetlenül kulturális lényét és ami még többet jelent, szellemi szabadságát, a legkegyetlenebb támadás ellen, amelynek áldozatává lett.

A cantrbüryi érsek, az anglikán egyház feje, azt mondja, hogy Németország mulhethi gesztusa a legbrutálisabb meg-

nyilvánulása a diktaturának. „Az erőszak alkotja a jogot”.

VI. György és Lebrun elnök pohárköszöntői

London, márc. 22. VI. György angol király Lebrun francia köztársasági elnök és felesége tiszteletére a Buckingham palotában díszebédet adott. A díszebéd alkalmával VI. György pohárköszöntőt mondott:

— Gyakran ünnepelték a francia és angol együttműködést, de ennek az együttműködésnek soha nem volt olyan nagy jelentősége, mint most. A történelem megmutatta, hogy mindkét állam demokratizmusa folytán olyan intézményeket teremtett, amelyek az emberi szabadság és az igazság hirdetői. Anglia és Franciaország összetartása nagy szolgálatot tesz a nemzetközi béke érdekeinek.

A király pohárköszöntőjére Lebrun felelt és válaszában megköszönte azt a baráti fogadtatást, amelyben része volt. Ugyancsak kitért a két állam között fenálló nagy összhangra.

Chamberlain az alsóbázban bejelenti az angol-francia-szovjet egyezményt

London, márc. 22. Chamberlain angol miniszterelnök az angol alsóbázban újból beszédet mond. Az angol miniszterelnök gondosan meg akarja vizsgálni a helyzetet és javasolni fogja olyan egyezmény megkötését, amelyet védelmi szempontból Anglia, Franciaország és a Szovjet iránának alá.

Bulgária nem mozgósított

Szofia, márc. 22. Illetékes körök cáfolják azokat a köz-

Tudja-e Ön, miért sir folyton a gyermeke?

Mert nincs „DAC” kocsija

„DAC” GYERMEKKOCSIK

nagy választékban **BAZILLI—DEAK-nál**

Oradea, Park szálló épület. — Telefon 35-36

Melyik nemzet lehet még bizonyos felőle, hogy Németország jövő kalandja nem őket éri-e. A felénk dobott keztyűre megfelelő választ kell adni. — Meg kell tennünk ezt, mert meg vagyunk győződve arról, hogy vannak értékesebb dolgok a világon még a békénél és ezeket meg kell védenünk az erőszak brutális inváziója ellen. Velünk vannak a dominiumok Velünk van Franciaország. Velünk van számos nemzet, akik a legdrágább értékek megvédésében velünk együtt akarnak működni. A Szovjettel való együttműködés elég nehéz, de amikor a legnagyobb értékek forognak kockán, el kell fogadnunk a segítséget, bárholon jöjjön az.

Az a tervem, hogy az összes keresztény egyházak vezetőihez fordulok segítségért

és megkérem őket, nyilatkozzanak arról, hogy elítélik az emberi méltóságot ért támadásokat és az erőszak tulzait, mint a nemzetközi problémák megoldási módját mert ez ellenkezik a keresztény elvekkel.

Halifax lord után lord szólt fel, aki kérte, hogy a kormány ne mondjon le a kibékülési politikáról.

Cecil lord azt kérte, hogy Angliának más államokkal kötendő egyezményei állapítsák meg, hogy milyen esetekre vonatkozik.

Arnold lord kéri, hogy elha markodott intézkedéseket ne tegyenek.

Plymouth lord megállapította, hogy a lordok háza helyesli a kormány politikáját

Olasz. és Németország kilépett a benemavatkozási bizottságból

London, márc. 22. Az olasz és német kormányok közölték Plymouth lorddal, a spanyol be nem avatkozási bizottság

elnökével, hogy feleslegesnek tartják a benemavatkozási bizottság működését.

Nincs több angol ajándék...

London, márc. 22. Az alsóház tegnapi ülésén Sir John Simon pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a

Csehszlovákiának megszavazott angol ajándék további folyósításának beszüntetéséről.

Ertesítés olvasóinkhoz

Ezúton hozzuk t. olvasóink szíves tudomására, hogy közbejött technikai akadályoztatások miatt ajándékakciónk szerencsés számainak közlését nem folytathatjuk, de mielőtt módunkban lesz, a közlést ismét megkezdjük, kérjük tehát addig szíves türelmüket. Akik eddig ajándékban részesültek, anélkül, hogy azokat átvették volna, szintén legyenek türelmessel, mert később közöljük

majd, hogy azok szétosztását mikor fogjuk megkezdni.

Kutba ugrott egy székelyhídi asszony

Nagyvárad, márc. 22. Az ügyészséghez érkezett telefonjelentés szerint Székelyhídon tragikus öngyilkosság történt. Zavarek Julia 55 éves asszony, aki gyógyíthatatlan betegségben szenvedett — öngyilkossági szándékból a kutba ugrott.

Egyik szakasz módosítása végezt a magyar parlament a bizottsághoz utasította a zsidó törvényt

Budapest, márc. 22. A képviselőház tegnap délelőtt a z 5-ik szakasz módosítása végezt visszautasította a zsidó törvényt a bizottsághoz. A bizottság a délutáni órákban ül össze.

Magyarország 4500 vagon vaslemez szállít Romániának

Aláírták az új román-magyar kereskedelmi egyezményt

Hétfőn aláírták Budapesten az új magyar-román kereskedelmi szerződést, illetve az eddigi szerződés meghosszabbításáról szóló egyezményt. A román bizottság már vissza is tért az országba.

A jelenleg érvényben levő kereskedelmi szerződés március 31-én járt volna le. Ezért volt szükség tárgyalásokra, főként pedig azért, mert a Magyar Nemzeti Banknál blokált 300 millió pengős klearing követelést akarták rendezni. Ez a

befagyott követelés abból állt elő, hogy Románia exportja Magyarország felé nagyobb volt mint az import.

Az új egyezmény meghosszabbította a jelenlegi szerződést három hónappal, azaz f. év június 31-ig, bizonyos új feltételekkel, amelyek az egyensúlyt elősegítik.

A tárgyalások eredményeképpen

Magyarország egy év alatt 4500 vagon vaslemez szállít Romániába.

Az erre vonatkozó szerződést már meg is kötötték a magyar nehézipar képviselőivel és a román importőrökkel.

Hasonlóképpen lehetőséget ad az új szerződés arra, hogy a blokált követelést román-magyar-német háromoldalú klearing számlán számolják el Románia kérésére 5 millió márka erejéig.

Az összes import és export-áru kontingenseket 25 százalékkal felemelték.

Amerika nem vesz részt a cseh kérdés tárgyalásában.

(Washington.) Wallis államtitkár sajtófogadást tartott, amelyen a sajtó munkatársai-val ismertette a cseh kérdésben Németországnak adott válaszcíműket. Az államtitkár a továbbiak során utalt arra, hogy Amerika nem vesz részt a cseh kérdés megtárgyalásában. Ezután utalt arra, hogy amikor az angol követ felkereste az amerikai külügyminisztériumot, ennek a lépésnek tisztán tájékoztató jellege volt s nem annak a következménye, hogy az ismert cseh események bekövetkeztek.

Románia békét akar, de megvédi, ami az övé

A bucurestii rádió szerdai délelben a következőket közölte:

„A miniszterelnökség közleménye a tartalékosok behívásáról, amelyet kedd este közöltünk, világos eleven képet nyújt minden román kötelességéről. Ujból kidomborítottuk a megfélemlítés árnyéka nélkül Románia pozícióját.

Románia nem táplál ellenséges érzéseket senkivel szemben, de magatartása habozásra és elferdítésre sem ad lehetőséget. Románia mindenkor tevékenységben a rend és béke alkotója volt és sohasem táplált támadó szándékot senkivel szemben, de éppily határozottsággal megvédi a magát. Egy régi román közmondás szerint a „jó őrizet eltávolítja a veszélyt.”

Egyébként az ország minden részéből örvendetes hírek érkeznek, hogy a tartalékosok a legnagyobb lelkesedéssel tesznek eleget a behívó parancsoknak.

Mussolini álláspontja érdekli a világ közvéleményét

Rómából jelenti a Havas-iroda: Olasz politikai körökben igen nagy jelentőségűnek tartják a fasiszta nagytanács határozatának azt a mondatát, amely a róma-berlini tengely vonatkozásáról szól. Nagy érdeklődés van meg Mussolini csütörtöki beszédét, amelyben a Duce körvonalazni fogja álláspontját.

A párisi Le Jour című lap szerint Berlinben igen nagy feltűnést keltett, hogy Csehszlovákia bekebelezése után a tokiói, budapesti és burgosi kormányok táviratilag üdvözltek Hitler, Mussolini azonban nem. Hitler érezte, hogy a Duce neheztel rá, ezért Attolico berlini olasz követet külön üzenettel küldte Rómába.

(Washington.) Amerikai politikai körökben a fasiszta nagytanács határozatával kapcsolatban megállapítják, hogy a jelek szerint egyelőre nem sikerült a tengely szétszerelésére irányuló kísérlet.

A „Timpul” cikke:

Románia nem engedi meg politikai, vagy gazdasági függetlenségét megsejtését

A „Timpul”, Gafencu külügyminiszter lapja a következőket írja:

„A külföldi táviratok vissza tükrözik azt a lázas forrongást, amely az európai fővárosokat ellepte. Az eseményekkel szemben, amelyek lavina módjára gördülnek előre, az európai kancelláriák úgy forrongnak, mint a szeptemberi zavaros napokban. A láthatáron egymást kergető hírek nem engedik meg a helyzet teljes és pontos képét.

A helyzet kialakulásánál a román kormány teljes hazafiasággal és teljes nyugalommal vigyáz, amely az állam jogainak alapjából és az állam érdekének őrizetéből áll és amelyre egész kiegyensúlyo-

zott és jól elképzelt akciónk támaszkodik a külpolitikában.

Figyelembe vesszük a nemzetközi helyzet jelenlegi reális elemeit. Annál inkább vissza kell utasítanunk a legnagyobb határozottsággal azokat az alaptalan álhíreket, amelyek szünet nélkül keringenek és amelyek az amugy is komoly helyzetet alarmmal tetőzhetik.

Ezek között áll elsősorban annak a hirhadt ultimátumnak a híre, amelyet Németország intézett volna Romániához.

A román kormány, miként a német is, megcáfolta ezt a hirt. Mindkét kormány komünikéje megállapította az abszurd hirrel szemben, hogy a valóságban csak rendes kereskedelmi csereviszony tár-

gyalásokról van szó, amelyek már régebbi idő óta folynak és sem formailag, sem lényegileg nem haladják meg a szokásos kereskedelmi tárgyalásokat.

Románia semmilyen körülmények között sem engedné meg függetlensége megsértését, akár politikai, akár gazdasági téren.

Annál inkább kormányunk, amelyet a nemzeti érzések ezen hite hat át, el van tökéltve arra, hogy csenden folytatja az összes államok élet-szükségleteit figyelembevevő szolidaritáson épülő megértési politikáját.

Olyan pillanatokban, amikor minden zavar káros, ez a politika csak a béke megerősítését segítheti elő.

Tiso dodonai kijelentései a szlovákiai kisebbség védelméről

Amerikában, Berlinben és Budapesten állít fel követséget Szlovákia

(Pozsony.) A Deutsche Allgemeine Zeitung munkatársa felkereste Pozsonyban Tiso miniszterelnököt, aki részletes interjút adott a német újságíróknak. Tiso nyilatkozta kapcsolatán kifejtette, hogy a szlovák állam Berlinben, Budapesten, Varsóban és Washingtonban követséget állít fel. A washingtoni követség felállítására azért van szükség, mert Amerikában nagyon sok szlovák él. Kifejtette a továbbiak során, hogy nagyobb államjogi változtatásokat nem eszközölnek. Szlovákia kormányának ez élen a miniszterelnök áll, míg az államhatalmat az ál-

lamelnök, vagy kancellár, vagy kormányzó gyakorolja, akinek személye esetleg egy lehet a miniszterelnök személyével.

Tiso miniszterelnök kitért a kisebbségi kérdésre is és ennek kapcsán a következőket mondotta:

— Eszterházy János grófot, a szlovákiai Magyar Párt vezetőjét biztosítottam arról, hogy Szlovákia területén élő magyar kisebbséget ugyanolyan jogok illetik meg, mint a Magyarországon élő szlovákokat. Azt hiszem, hogy a kisebbségi kérdés terén a leg-

messzebbmenő engedményeket tettem.

Megegyeznek a horvátok és a szerbek.

(Belgrád.) Macek horvát népvészér az Associated Press munkatársának nyilatkozatot adott, amelyben kifejtette, hogy a jelenlegi nemzetközi helyzetre való tekintettel a horvát kérdést okvetlenül rendezni kell. A horvátok és a szerbek megegyezését sürgeti a jelenlegi idő s a kérdés rendezésének a két nép szempontjából parancsoló szüksége van.

A spanyol Zaharoff, aki Franco pénzzel látta el

Egyetlen ember bosszujából hároméves belháboru keletkezett — Juan March Londonban, Rómában és Párizsban egyaránt kedves — Egy kétméteres ur, aki nem lép ki a kulisszák mögül

Ezekben a hetekben London, Páris és Róma között állandóan egy ur repül, akitől Spanyolország jövője részben függ de akinek utazásáról soha nem irnak az újságok. Ez az ur két méter hosszú, merész ivelésű sasorra van, kopasz a feje és ahol cikkázó szemüvege feltűnik, ott mindenütt úgy fogadják, mint egy herceget. Milliárdos, akinek a Cityben, a Palazzo Chigiben és a Quai d'Orsayn egyformán vannak barátai. Juan Marchnak hívják és a XX-ik század európai fezőrjeinek sorába tartozik. Dicsőségre nem áhitozik, legfeljebb pénzre és mint Zaharoff, úgy ő is az események kulisszái mögött marad.

Amihez nyúl, arannyá válik

Csaknem természetes, hogy szegény szülőktől származik. A Mallorca szigetén született, úgy nevezett cheta-ciumu családból. A cheták spanyol zsidók leszármazottai, akiknek ősei ki keresztelkedtek a spanyolországi zsidó üldözések során. — March alig végzett iskolát és ma is különösebb képzettség nélküli ember, akiről azt tartják, hogy soha még egy könyvet nem olvasott el. 16 éves korában gabonagyakornok később Afrikában dohányültetvényes lett és egyben maga csempezte át a dohányt Spanyolországba. Amikor kisebb vagyoni tette szert, letelepedett Kataloniában és lelkes katalán lett, aki gyakran emlegeti:

— Nekünk katalánoknak semmi közösségünk sincs a spanyolokkal.

De amikor üzletről van szó, akkor nem ismer különbséget az ibériai félsziget lakosai között.

March érvényesülési területét akkor nyert, amikor a világháború kitört és a semleges Spanyolország kereskedőinek alkalom nyílt arra, hogy a hadviselő államokat különböző árucikkal lássa el. Hősünk előbb cukrot szállít, később átvesz egy spanyol cukorgyárat, amely a tönk szélén állott. 3 év múlva a gyárból már 19 millió pezeta hasznot vonhatott ki. Ezzel párhuzamosan ingatlan parcellázással is foglalkozik és végül a legnagyobb spanyol vegyigyárak egyikét, a Productos Chimicos vállalatot veszi át. Általában amihez fog arannyá válik. Így a vasco-leonésai szénbánya, amelynek osztaléka 50 százalékot is elér. A Banco di Barcelona vagyonát megtízszerezte és amikor a világháború végén tengeri hajókat bocsátanak áruba, potomon áron vásárolja össze a felesle-

gessé vált, megrongált gőzösöket és csekély javítások után a spanyol kereskedelmi flotta alapját veti meg ezekkel a ha-

Fogságba kerül, de megszökteti az egész fogházát

Amikor Primo de Rivera a diktatúrára rendezkedett be, bizalmatlanságot mutatott ennek a Selfmademannak ravasz ságaival szemben. A diktátor és March első találkozása az volt, hogy egy tábornok Primo de Rivera társaságában mint matematikai zsenit mutatta be Valóban, ez az ember, aki négy elemi iskolát végzett mindössze, komplikált számműveleteket fejbe végez el, amikor a többiek még mindig gyötrődnek a számműveletnek papír és ceruza segítségével való kiszámításával. Sikert de Rivera bizalmatlanságát leszerelni és March ellenőrzése alá kerül a spanyol dohányjövődék. Később jött rá a diktátor, hogy March ebben az inőségben súlyos visszaéléseket követett el, de akkor már a fezőr hatalma nagyobb volt, mint az övé és nem tudott ellene tenni. Alfons király menekülése után March köztársaságinak csap fel, ebben a minőségben képviselő lesz, a cortex tagja. De éppen ezen feneklett meg további spanyolországi szerepe. Az ellenzék, a szocialisták felhánytáék eddigi, tisztességtelen kereseteit és nem tudta magát tisztázni a vád alól, hogy a háboru alatt mint német kém működött Algirban, de ugyanakkor Franciaországnak spanyol hadititkokat szolgáltatott ki. Vizsgálati fogságba került, de a vizsgálatot sikerült másfél esztendeig elhúznia. Egymillió pezetajába került különböző bírósi tisztviselők megvesztegetése, aminek az lett a következménye, hogy 18 hónapos fogság után a barcelonai fogházat egy autókaraván hagyta el, amelynek első autójában — March ült, a következőkben a fogházigazgató, a tisztviselők és néhány fogházor. Ez utóbbiak azonban nem üldözik voltak, hanem utitársai, akik vele együtt menekültek át a spanyol határon. Marchnak sikerült a fogház személyzetét megszöktetni, csak hogy ő is megszökjön.

Párizsban egy luxusszálló egyik emeletét bérlte ki és onnan levelet írt a spanyol kormányának, amelyben kimentte magát, hogy bucsu nélkül távozott. Közben megmozgatja spanyolországi barátait és az eredmény nem marad el... A spanyol közvélemény egyszer csak azon veszi észre magát, hogy a körözött és szökevény

jókkal. A szerencse fia volt, igaz, hogy szerencsés időben, de ezt az időt honfitársai közül kevesen tudták kihasználni.

March, a cortex képviselőjelöltje. Olyan országban, ahol a mandátum mindössze ezer font sterling kérdése, Marchnak gyerekjáték volt mandátumot szerezni s a spanyol törvények szerint a képviselőknek az országban való mozgása nem akadályozható, tehát a számműzött milliárdos hazatérhetett.

A nagy kő előbb repül el, mint azt elhanyják

Ettől kezdve March ugyancsak világtörténelmi jelentőséggel bír. Bosszút akar állni meghurcoltatásáért, bebörtönzéséért és mindezért a népfrontot, a köztársasági kormányt okolja.

Sem pénzt, sem fáradságot nem kímél ahhoz, hogy a jobb oldalt egy táborba tömörítse és a népfront ellen hatalmas táborot létesít. A polgárháborúban repülőgépről lezuhant Mola tábornok volt a bizalmi embere, ő osztotta fel a pénzt a fasiszták, az alfonsisták és a carlisták között. Több tucat új ságot vásárol, hogy a közvéleményt a népfronttól eltérítse, a nép azonban megvásárolhatatlan. A népfront elleni felkelés minden fázisáról jelentést kapott és közbejöttével határozták el 1936. októberében, hogy megtörténik a fegyveres felkelés, amikor a jobboldal már kellő zsoldos hadsereget verbuvált. Közben azonban a kő elrepül... March bizalma-

sát, Calvos Satelot a katalán rendőrség meggyilkolja. Az országban keletkezett izgalom kellő hangulatot teremtett arra, hogy Franco tábornok a toborzott hadsereggel megkezdje előnyomulását és a marokkói csapatok átkeljenek. March egy páncélozott Hispano-autón átmegegy Biarritzbe, hogy onnan szemlélje az elvetett aranyokból kikelt belháborút. Kezeit dörzsölve mondotta:

— Isten mindenható, de a dollár az ő képviselője.

Jobb üzlet mások háboruja, mint a beavatkozás

A francia népfront nagyon jól ismerte March szerepét a belháború előtt is. Követeli, hogy hagyja el a baszk fürdőhelyet és költözzön északi fekvésű francia területre, ahonnan magatartását jobban szemmel lehet tartani. March viszont a népfrontot akarta szemmel tartani és így a két óhaj nagyjában megegyezett egymással.

A francia rendőrség ugyancsak vezetett második irodája állandóan nyomában volt, de nem tudta megakadályozni azt, hogy a modern Don Juan csak nem három éven át éljen összeköttetésben ne legyen Franco tábornokkal.

A benemavatozás rejtélyes magatartása megett March húzódik meg, aki Spanyolország Zaharoffja lett és erre a névre a fegyvervásárlások és fegyverszállítások körüli szerepe, valamint az, hogy mindkét fél lel meg tudta értetni, a háború üzleti lehetőségét, valóban még tovább teszi.

A nagy ellenség: a spanyol népfront megdőlt és Don Juan March akciójába lép. Főszerepe van abban, hogy a spanyol rekonstrukció munkájához angol tőkét kívánnak. Elvégre nem verbéli politikus, hanem kapitalista, aki tulteszi magát az elveken és magnetikusan vonzódik oda, ahol a pénz van. — Szereplése most van elemében és a világ még hallani fog róla

A bolgár kisebbség az Ujjászületési Frontban

Királyi rendelettel a Nemzeti Ujjászületési Front legfelsőbb tanácsába a bolgár kisebbség képviselőiként kinevezték Nicoloff Enciu ügyvéd Bazar-gic, Toncof Hristu, volt képviselő Bazar-gic és Toporoff Gheorghe gyógyszerész Silistra.

Március 17-én a belügymi-

nisztérium meghozta határozatát, amely a fennnevezett három urnak megadja a felhatalmazást, hogy saját szervezeteiket megalkossák, mint a romániai bolgár népközösséget, kulturális, gazdasági és szociális célokra.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piața Mihai Viteazul 4

Megírt a francia Landru

WEIDMANN elájult a tegnapi tárgyaláson

A hatodik gyilkosságot cinkostársára akarja kenni

A tegnapi tárgyaláson Roger Milionnak rossz napja volt. Volt szeretője, Colette Tricot és maga Weidmann is szemébe mondták, hogy tudott a gyilkosságról. A három vádlott között valóságos szópárbaj zajlott le.

— Miért vallottad be a vizsgálobírónál, hogy tudtál a gyilkosságról?

— Weidmann terrorizált és kényszerített, hogy megmondjam.

Ezt az állítást egy csendőr megcáfolja, aki hallotta amikor Weidmann beszélt Milionnal.

Milion apját is kihallgatták. Kijelenti, hogy látta fiát szeptember 28-án Weidmann társaságában.

— Szeptember 28-án — mondja az elnök — azt mondtad, hogy nem voltál a Weidmann által Couffytól elrabolt autóban.

— Nem emlékszem jól — mondja az öreg Milion — és sápadt fiára néz. Tudom, hogy azon a napon volt, amikor Roger azt mondotta nekem, hogy Joan de Kowen gyilkosának Weidmannat tartja.

Ez a kijelentés nagy feltűnést kelt. Milion azt állította, hogy nem ismerte Weidmann ügyeit.

Hein tanu, aki a Weidmannal szomszédos villában lakott hallotta, amikor az egy fiatal emberrel beszélt és ezt mondtatta neki:

— Holnap megyek Place de la Bastilleba. (Itt kellett találkoznia Keller asszonnyal.)

— Ki volt az az ifju, Weidmann?

— Million.

— Nem, nem én voltam — kiáltja Milion.

Belloy kisasszony, aki áldozatnak volt kiszemelve. Őt is egy apróhirdetés útján választotta ki Weidmann. A megbeszélt randevura azonban nem jött el.

— Mit akartál tenni Belloy kisasszonnyal?

— Ki akartam rabolni.

— Tudom mit akar ez jelen tenni Weidmann szájából — szól Bolmar.

Ki ölte meg Leblondot?

Még néhány tanu kihallgatása után a vádlottakat hatodik bűntényük felől hallgatják ki.

— 1937. október 16-án egy rendőr Victor Noa uccán egy ifju holttestét találta. A nőla talált iratokból megállapították, hogy Roger Leblondnak hívják, 23 éves — olvassa az elnök.

— Leblondot azok után a vádlottak után ismertem meg,

amelyekben vállalkozókat kerestünk. Milion nem volt meg. elégedve a Keller kérdés eredményével és ő adta az eszmét, hogy máshoz kell fogjunk.

— Ki írta a leveleket?

— Én.

— És ki írta alá.

— Milion. Pradier nevet írt alá.

Leblonddal egy kávéházban beszéltek meg randevut. Innen autón a villába mentek.

— A villában az irodából átmentem a konyhába.

— Miért?

— Mert megállapodtam Milionnal, hogy megöli.

— Zavarta Miliont a jelenléted?

Weidmann nem válaszolt. Amig távol volt, cinkostársa főbelötte és az áldozat az asztalra bukkott.

— Kirabolta és egy szőnyegbe burkolta. Ezután a holttestet betettük az autóba, ahol meg is találták.

— Egyedül vitted?

— Nem. Milion vezette az autót. Azután visszatértünk és elosztottunk az 5200 frankos zsákmányon.

— És?

— Aztán jött Colette és ebédeltünk.

— A vizsgálóbíró előtt azt vallottad, hogy te ölted meg Leblond-t. Miért akarod most Milionra kenni?

— Meg akartam menteni. De miután az ügyvédek azt mondták, hogy azt állítja, hogy én terrorizáltam őt, hát leleplezem.

A bestia hangja remeg. A korlát széléhez megy és ordít.

— Weidmann, súlyos dolgot mondsz. Figyelmeztetek, hogy csak az igazat valld.

Weidmann rendkívül izgott:

— A vizsgálóbíró előtt szembesítottam Leblond anyjával. Nem tudják elképzelni, mi járt szódott le bennem akkor. Számot vettem azzal, hogy milyen helyrehozhatatlan bánta-

tot okoztam ennek az asszonynak és a lábaihoz akartam vetni magam, hogy bocsánatot kérjek. Nem voltam rá képes. Hónapok óta akarok újra hinni Istenben. Senki se higgye, hogy egy ártatlan megvádolásával akarok bűnömön könnyíteni.

— Milion ölte meg Leblondt Weidmann nem bírja tovább összeesik és elájul.

Az ülést felfüggesztik.

Milion tagad

Miután újra megnyitják az ülést, Milion körömszakadtáig tagad. Beismeri azonban, hogy jelen volt a Leblond-dal való találkozón.

— Ki proponálta, hogy a villába menjetek?

— Weidmann. Ott én egy másik szobába mentem, hogy valamit keressek. Hirtelen lövést hallottam. Weidmann lelötte Leblond-t.

— Miért nem tettél feljelentést a rendőrségen?

— Mert Weidmann bezárva tartott estig és terrorizált. Beismerem, hogy eszköz voltam a kezében, de nem én öltem meg Leblond-t.

Az ülést az elnök ezután felfüggesztette.

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szög 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképei
nagyon olcsón és nagyon jól
szavatosság mellett
Róna fényképész
műtermében kaphat
Régi képekről élethű nagyítások
Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Takarításért lakást és némi javadalmazást adok április hó 1-től. Str. Franceză 12. 914

Megbízható bejárónő azonnalra felvétetik. Take Ionescu 30. kapu alatt balra. 923

Kifutó fiut vagy leányt azonnalra felvesz Oroszlán gyógyszerár, Piaja Mihai Viteazul 924

Mindenes főzőnőt éves bizonyítvánnyal felveszek elsejére. Neumann, Str. Miron Cristea 2. 925

Lapáros asszonyok és 14 éven felüli fiúk jó keresettel, azonnal felvétetnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Gyermekek mellé ajánlkozik 15 éves leány, románul perfekt beszél. Str. Sft. Teodor 23. 917

Fugyi és Fugyivásárhely környékére jó megélhetéssel újgérus felvétetik. Jelentkezni kiadóhivatalban.

VÉTEL-ELADÁS

Két teljesen jó állapotban levő férfi-öltöny eladó. Cim a kiadóban. 770

Eladó fekete női kosztüm és fekete kabát kis alakra. Cim a kiadóban. 833

KÜLÖNFÉLE

Hideg földben termelt és nem pincében csirázott valódi új krumpli nagyban és kicsinyben kapható, str. Franceză 12,

Selejtes kreppapir tekercsenként leszállított árban kapható különböző színekben a Pásztor Ede cégnél.

LAKÁS

Butorozott különálló udvari szoba magános férfinak 1-ére kiadó. Str. Pasteur 23. (Felső csengő.) 795

Egy szoba konyha, mellékhelyiségekből álló kellemszuterén lakás, ujonnan épült magánházban szolid két tagu családszámára kiadó a kórház mellett. Str. Miron Cristea No. 10. 902

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA
PIATA MIHAI VITEAZUL 4

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCURESTI. 7 Hanglemek, torna, háztartási tanácsok 12 Tarka zene lemezekről. 13 Időjelzés, közlemények, sport-hírek, vizállásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közben sport-hírek. 13.40: Gramofon. 14.15: Hírek. időjárás-jelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofon. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18 Hangverseny. 19 Felolvasás. 19.15 Egyházi hangverseny. 20 Felolvasás. 20.15 Filionescu zongoraművész hangversenye. 20.35 Közvetítés az Operából. Közben hírek, majd hírek külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Zongoraszámok. 13.40 Hírek. 13.55 Énekszámok. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Rádió szalonzenekara. 15.35 Hírek. 17.15 Diák-félóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Hanglemek. 19.20 Sport-közlemények. 19.30 Tréfák. 20 Cigányzene. 20.40 Előadás. 21.10 Hangverseny. 21.55 Hírek. 22 Hírek. 23.10 Jazzharmonika. 24 Honvédszenekar. 1.05 Hírek.

Veszek

ócska ólmos

Cim a kiadóban